

Predatie

De laatste 4 jaar gaat het aantal weidevogellegfels sterk naar beneden (van 1100 naar 680 nesten). Gebieden raken leeg en weidevogels concentreren zich op bepaalde plekken. Dat maakt deze hotspots met weidevogels gevoelig voor predatie. En als grondpredatoren dit ontdekt hebben is de prijs voor de weidevogels hoog. De laatste 4 jaar is de predatie zo rond de 22% terwijl we 10-12% gewend waren. Vossen, kraaien en meeuwen doen allemaal een duit in het zakje, maar steenmarters zijn ook niet uit te vlakken, al is het moeilijk aan te tonen. Een kleiner wordende populatie weidevogels, die onvoldoende kuikens groot brengt, kan de klappen steeds slechter opvangen. Een zorgwekkend situatie, die aandacht vraagt van een ieder die in het veld actief is. Nestbezoek moet tot een minimum beperkt worden omdat grondpredatoren onze sporen volgen, we moeten onze rol hierin als vrijwilligers goed kennen.

Agrarisch natuurbeheer

In de akkerbouw is het duidelijk: de boeren zijn steeds meer met de bodemvruchtbaarheids problemen aan de slag. Het toedienen van ruwe stalmest, verschillende soorten compost en groenbemesters raakt steeds meer ingeburgerd, om de problemen op een natuurlijke manier te lijf te gaan, een gunstige ontwikkeling. Met agrarisch natuurbeheer kan het leefgebied van de weidevogels nog verder verbeterd worden. Maar het oppervlakte bouwgrond met echte maatregelen is marginaal in Flevoland. Er wordt het meeste ingezet op een vrij algemeen nestbeschermingspakket; ook het wintervoedselpakket past goed in de bedrijfsvoering. Echter, broedende weidevogels hebben niet zo veel aan wintervoedselpakketten. Het nestbeschermingspakket is in de basis niet verkeerd, maar het doet niets aan biotoop verbetering en daar zit hem de crux voor de weidevogels nu net. Die willen voedsel vinden op het land en daar verandert helaas te weinig aan met de huidige keuzes. Gewenst zou zijn meer plas-dras, kruidenrijk grasland en grasland met rustperiodes tot 22 juni. Echter, slechts een enkeling is hiertoe te bewegen, waardoor de genomen maatregelen jammer genoeg onvoldoende zijn voor de aanwezig weidevogel populatie.

Jaarverslag

Vrijwillige weidevogelbescherming

in Flevoland

2018

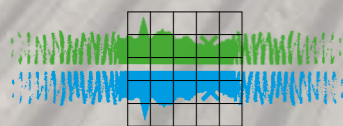

Bescherming van de nesten

Bij de 681 gevonden nesten zijn er 331 beschermingshandelingen uitgevoerd. Vrij succesvol, van deze 331 nesten kwam 65% uit en dat is een mooi resultaat. Actief beschermen is dus zeer zinvol geweest. Traditioneel worden er bij aanaarden, ploegen/eggen, zaaien en poten de meeste nesten beschermd.

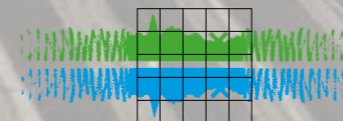
Vrijwilligersgroepen

In de vier vrijwilligersgroepen zijn totaal 72 vrijwilligers actief bij 269 boeren. Op zo'n 10.600 hectare wordt er gezocht naar nesten. In Oostelijk Flevoland worden 217 nesten gevonden (15% minder dan in 2017) waarvan Kievit en Bontbekplevier de meest voorkomende soorten zijn. 63% van de gevonden nesten komt uit. In de Noord-oostpolder zijn 2 groepen actief, te weten Luttelgeest/Marknesse en Vogelwacht Ruten e.o. Die hebben samen 464 nesten gevonden, ook 15% minder dan in 2017. Echter, het uitkomstpercentage in Luttelgeest was 83% en in Ruten 47%. Grote verschillen dus.

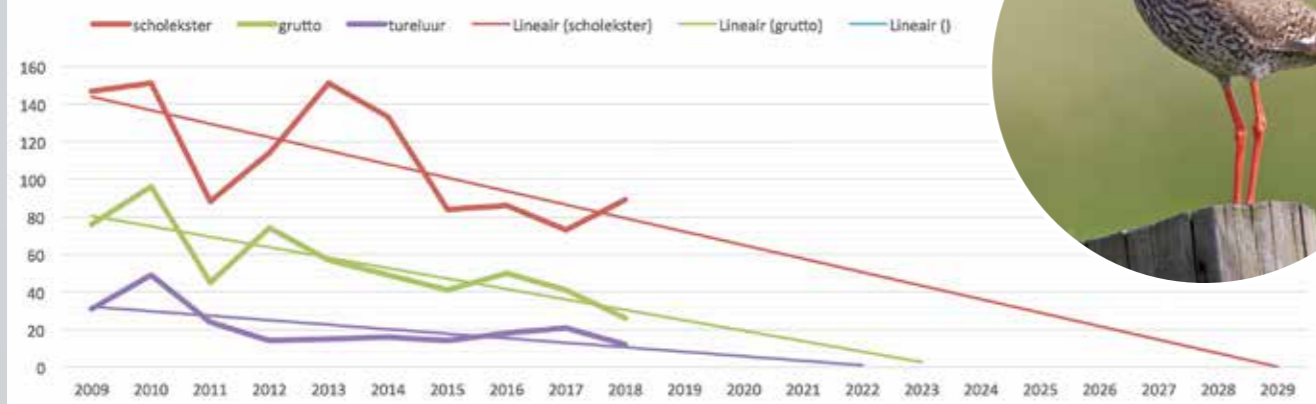
Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

www.landschapsbeheerflevoland.nl

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Trend gevonden nesten afgelopen 10 jaar

Trend

De afgelopen jaren werd het al duidelijk dat het minder gaat met onze weidevogels. Vrijwilligers stoppen omdat er geen nesten meer worden gevonden, geen goed teken. Als het aantal gevonden nesten in een grafiek wordt uitgezet, wordt de trend duidelijk. Als we de trendlijn in de grafiek laten doorlopen tot het denkbeeldige nulpunt (X-as), lijkt het dat de grutto en tureluur over 4 tot 6 jaar verdwenen zijn. Voor de kievit en scholekster is dit na 10-11 jaar het geval. Als het boerenland niet ingrijpend verandert, lijkt dit een aannemelijk scenario te zijn.

Mandjes

Naast het markeren met stokken is het gebruik van een mandje als hulpmiddel bij het beschermen van nesten een veel gebruikt en succesvol beschermingsmiddel. 138 Nesten belandden in een mandje, zodat ze gemakkelijk verplaatst konden worden. Een nest wordt zorgvuldig met eieren en al in een mandje gelegd, veelal door een vrijwilliger. Dat maakt het verplaatsen van een nest een stuk gemakkelijker. Op aardappelland voorkomt het mandje dat een opkomende aardappel door het nest gaat groeien en dat zorgt dat het nest heel blijft boven in de aardappelrug.

Bontbekplevier

Broedende bontbekplevieren zijn moeilijk te vinden op de uitgestrekte akkers in Flevoland. Ze baltsen niet erg opvallend, blijven veelal lopen op de akkers i.p.v. op te vliegen en hebben een fantastische schutkleur op het ruwe bouwland. Ze maken hun nesten het liefst op de open akkers, bieten en uien zijn favoriete gewassen. Het aantal nesten dat we vinden is een zware onderschatting van wat er werkelijk in Flevoland broedt.

Kievit

De kievit is altijd al de meest voorkomende weidevogel van Flevoland. De soort heeft een voorkeur voor het broeden op de akkers (82%). Het 'turbograsland' is duidelijk niet favoriet. Voor de kuikens is daar en op de akkerbodems weinig voedsel te vinden. Vaak zie je kuikens op het kavelpad, nabij en in de kavelsloot foerageren, de enige plek met nog wat ruigte. Ook beweide percelen trekken gezinnen aan, echter dit soort percelen zijn er niet veel.

Weidevogels in Flevoland

5 hoofdsoorten	aantallen nesten	percentage uit
scholekster	89	73,6
kievit	496	53,2
grutto	26	41,7
tureluur	12	40
bontbekplevier	11	60

Grutto

Grutto's komen in februari en maart ons land binnen, de meeste eieren worden in de tweede helft van april gelegd. De grutto broedt veelal in grasland, waar maaien en de drukke oogstwerkzaamheden de grootste bedreiging zijn voor het uitkomen van het nest. Het uitkomstpercentage ligt al vele jaren onder de 50%. Nesten vinden is moeilijk in het hoge gras. In de monotone graslanden is een tekort aan insecten voor opgroeiende gruttokuikens, waardoor al jaren te weinig kuikens groot worden. Al vele jaren neemt de populatie grutto's in Flevoland af, dit jaar zijn er maar 26 nesten gevonden, waarvan er slechts 9 uitkwamen. Als er geen kruidenrijke percelen komen en blijvend de slootkanten (te) vroeg worden gemaaid, zijn de vooruitzichten erg somber. Dan is het een kwestie van 5 tot 6 jaar totdat de grutto is verdwenen uit Flevoland.

Gewas

Van de beschermde hectares is 80% akkerland. In Flevoland vinden we 14% van de nesten op grasland, de rest van de nesten ligt op de akkers. Aardappelvelden zijn het meest gewild, daarna uien en bieten en nog ongedefinieerd land. Dat gevarieerde aanbod aan broedhabitat gedurende het hele broedseizoen is iets waar broedende vogels gebruik van maken. Typische akkervogels waarvan we de nesten bijna niet vinden zoals graspieper en gele kwikstaart, hebben meerdere legsels per broedseizoen, in met name granen, tulpen en grasland. Vooral ook slootkanten worden daarvoor gebruikt. Kieviten maken hun nest in het voorjaar graag op akkers met gewasresten van vorig seizoen. De grutto zit het meest in het gras en een enkeling duikt in de tulpen. Scholeksters kiezen aardappels boven de uien- en bietenvelden.

Scholekster

Nederland is het 'scholeksterland' bij uitstek: nergens in Europa vinden we zulke hoge dichtheden. In amper 15 jaar is de populatie echter met 50% afgenomen, zorgwekkend. Van half april tot eind mei worden de eieren gelegd. Hierdoor beginnen ze vaak te broeden op percelen die al "klaar zijn", zodat er weinig verstoring is in de nestfase. Het is hun redding dat het nest en de broedende scholekster goed opvallen. Op 2 na zijn alle 87 nesten in de Noordoostpolder gevonden. Daarnaast zoekt een deel van de populatie ook haar heil op daken, dat kan omdat de scholekster zijn jongen voert.

Ligging nesten

